

BIULETYN EUROREGIONU GLACENSIS 2/2013

NOWE WIEŻE WIDOKOWE
na pograniczu polsko-czeskim
pod patronatem
Euroregionu Glacensis

Wizualizacja wieży widokowej na Górze Św. Anny w Nowej Rudzie

Szanowni Państwo,

Fundusz Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis wdrażany w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska w latach 2007-2013, pełni znaczącą i niepodważalną rolę na rzecz nawiązywania i zacieśniania struktur transgranicznych na pograniczu.

W obecnie realizowanym Programie, będąc jako Euroregion Glacensis odpowiedzialnymi w 2007 roku za negocjowanie zasad udzielania pomocy Wspólnoty, wspólnie wypracowaliśmy kształt Funduszu pozwalający na realizowanie w ramach Funduszu Mikroprojek-

tyw zadań z wszystkich osi priorytetowych. Dzięki temu, z jedyną różnicą maksymalnego dofinansowania projektu do 30.000 euro, zrealizowano mnóstwo projektów za nie-
wielkie środki finansowe rozwiązujących rzeczywiste problemy społeczności po obu stronach granicy. Najłatwiej to wskazać na przykładzie dwóch mini inwestycji drogowych: Złoty Stok - Bilá Voda oraz Kamieńczyk - Petrovičky, gdzie stworzono nowe miejsca przekraczania granicy zaoszczędzając mieszkańcom w pierwszym przypadku około 20 km, natomiast w drugim około 10 km drogi.

Mamy nadzieję, że nowy program na lata 2014 - 2020, uwzględni dotychczas wypracowane rozwiązania. Nie chcielibyśmy powrócić do finansowania wyłącznie imprez, konferencji i seminariów. Na ile to możliwe będziemy przeciwstawiać się takim propozycjom, aby „nasze małe pieniądze” mogły służyć czemuś większemu i realnie rozwiązywać problemy lokalnych społeczności.

Czesław Kręciwost
Przewodniczący polskiej części Euroregionu Glacensis

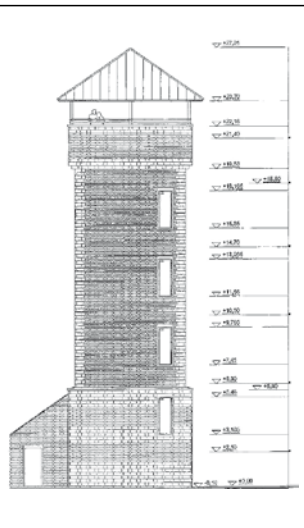
Euroregion Glacensis zdobył dofinansowanie dla projektu dotyczącego budowy nowych wież widokowych

Euroregion Glacensis jako partner wiodący zdobył znaczące środki finansowe na budowę nowych wież widokowych z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska w latach 2007-2013. Dnia 19. 06. 2013 r. w ośrodku Studánka w Rychnovie nad Kněžnou odbyło się spotkanie przedstawicieli euroregionu, partnerów projektu oraz ekspertów, na którym zaprezentowano nowy projekt pod nazwą „Miejsca pełne widoków w Euroregionie Glacensis” (pod nr. rej. CZ.3.22/2.2.00/13.03797). Projekt został zatwierdzony do dofinansowania na posiedzeniu Komitetu Monitorującego dnia 11. 06. 2013 r. w Raciborzu.

Celem projektu jest stworzenie nowego produktu turystycznego na pograniczu polsko-czeskim pod nazwą „**Wędrowniki po wieżach widokowych**”. W ramach tego projektu w przyszłym roku powinno zostać zbudowanych lub wyremontowanych łącznie dziewięć wież widokowych. Sześć całkowicie nowych po stronie czeskiej, po stronie polskiej zostanie zbudowana jedna nowa, a w przypadku dwóch przeprowadzona będzie rekonstrukcja. Projekt opiewa na kwotę około 43 mln CZK, z czego dofinansowanie wynosi 36,7 mln CZK. Wszystkie wieże widokowe zostaną zbudowane w 2014 roku. Cały projekt zostanie zakończony konferencją podsumowującą, na której będą zaprezentowane również nowe materiały promocyjne i mapy.

Nowa Ruda

Radków

Kudowa Zdrój

Rýchorý

Wydawca Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska - Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska
we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Klodzko, Polska

Zarejestrowane przez MK RCz E 16575

Redakcja dla czeskiej części: tel.: 00420 494 531 054, e-mail: info@euro-glacensis.cz, www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części: tel.: 0048 74 86 771 30, e-mail: biuro@eg.ng.pl, www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Miloš Kaválek. Druk: Integraf, s.r.o. Náchod

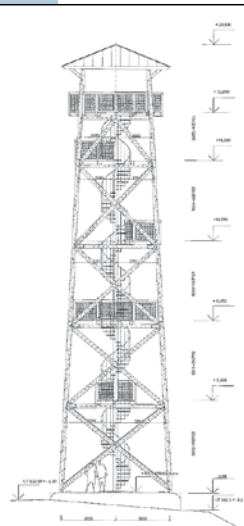
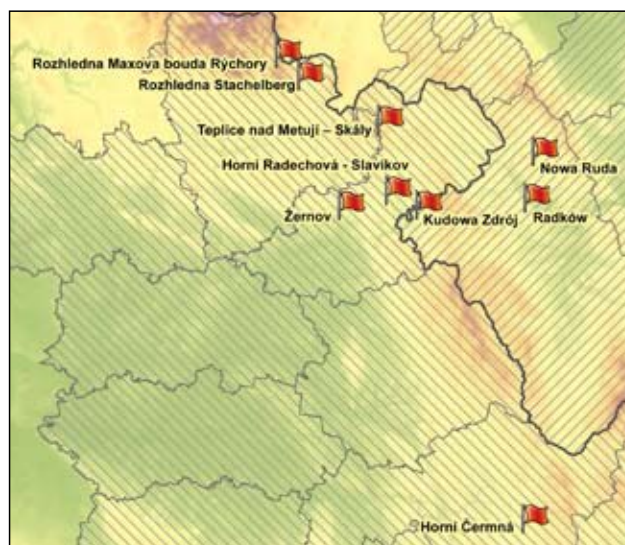
EVROPSKÁ UNIE/UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ/EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE/PRZEKACZAMY GRANICE

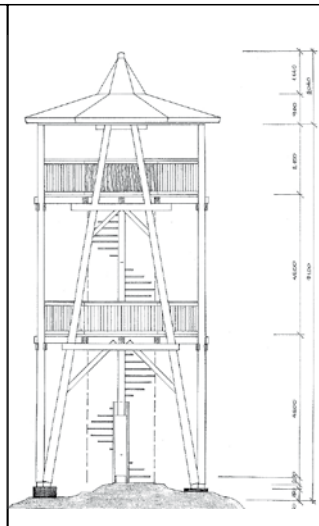
Przy dobrej widoczności ze szczytu Čáp rozciągają się widoki na znaczną część pogranicza kłodzkiego oraz szczyty Gór Orlickich.

Miejsca pełne widoków w Euroregionie Glacensis

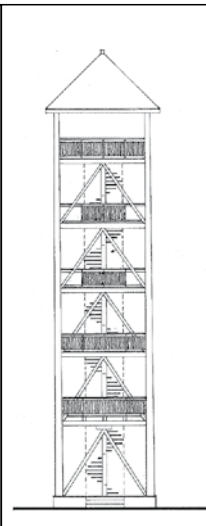
- **Nowa Ruda** - rekonstrukcja wieży widokowej na Górze Świętej Anny (22,8 m)
- **Radków** - budowa nowej wieży widokowej w miejscowości Suszyna (22 m)
- **Kudowa Zdrój** - rekonstrukcja altany widokowej nad uzdrowiskiem na Górze Parkowej
- **Rychory - wschodnie Karkonosze** - budowa nowej wieży widokowej Maxovka (22,7 m)
- **Stachelberg** - budowa nowej wieży widokowej w pobliżu grupy warownej (24,5 m)
- **Teplice nad Metují - Čáp** - budowa nowej wieży widokowej na najwyższym punkcie miasta skalnego Adršpášsko-teplické skály (13 m)
- **Žernov** - budowa nowej wieży widokowej na szlaku rowerowym do Babiččina údolí (18,4 m)
- **Slavíkov - Signál** - budowa nowej wieży widokowej (29 m)
- **Horní Čermná** (kraj pardubicki) - budowa nowej wieży widokowej na szczycie Mariánská Hora (18,8 m)

Stachelberg

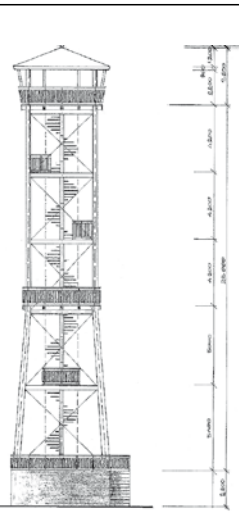
Teplice nad Metují - Čáp

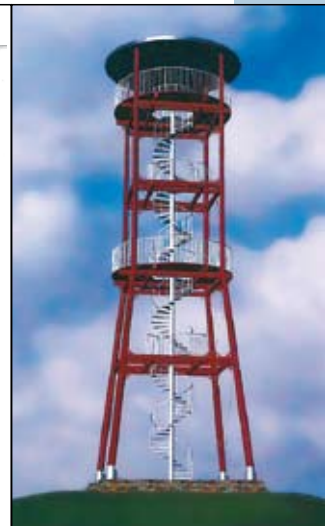
Žernov

Radechová - Slavíkov

Horní Čermná

„To dla nas historyczna chwila. Kilka lat temu w oparciu o wnioski przygranicznych gmin otrzymaliśmy zadanie stworzenia mocnego transgranicznego produktu turystycznego, który przyciągnąłby do nas większą liczbę turystów. Uwzględniając pagórkowaty teren Sudetów, zaproponowaliśmy skierowanie naszych działań w kierunku wież widokowych i punktów widokowych, które są mocnym tematem zarówno dla Polaków, jak i Czechów. Pierwszym działaniem było wydanie publikacji opisującej istniejące wieże widokowe w Euroregionie Glacensis. Wyjątkowe zainteresowanie podobnym produktem pokazało nam, że to właściwa droga do sukcesu. Od

tego czasu udało się z różnych źródeł sfinansować budowę na pograniczu kilku nowych wież widokowych, przykładowo wieży widokowej na wzgórzu Anenský Vrch w Górach Orlickich lub na Trójmorskim Wierchu w Masywie Śnieżnika. Dziś produkt ten posuwamy o poziom wyżej. Udało nam się zapewnić znaczące środki na nowe wieże widokowe, które zostaną zbudowane w 2014 roku. Odnawiamy jednak również kolejne nowe przedsięwzięcia projektowe na kolejny okres 2014-2020 i kwestią pozostaje tylko to, czy dla sfery turystyki nadal będzie dofinansowanie“, uzupełnił Jaroslav Štefek, sekretarz Euroregionu Glacensis.

Przyszłość Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Nowości z zakresu europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej

Jedno z rozporządzeń, które jest w Brukseli omawiane w ramach pakietu legislacyjnego dotyczącego funduszy europejskich, odnosi się europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej. Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT) to instrument prawny służący ułatwianiu i wspieraniu współpracy transgranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej. Umożliwia on państwom członkowskim, władzom regionalnym i lokalnym oraz podmiotom prawa publicznego zakładanie ugrupowań współpracy terytorialnej z osobowością prawną bez konieczności wcześniejszego podpisywania umów międzynarodowych i ratyfikowania ich przez parlamenty narodowe.

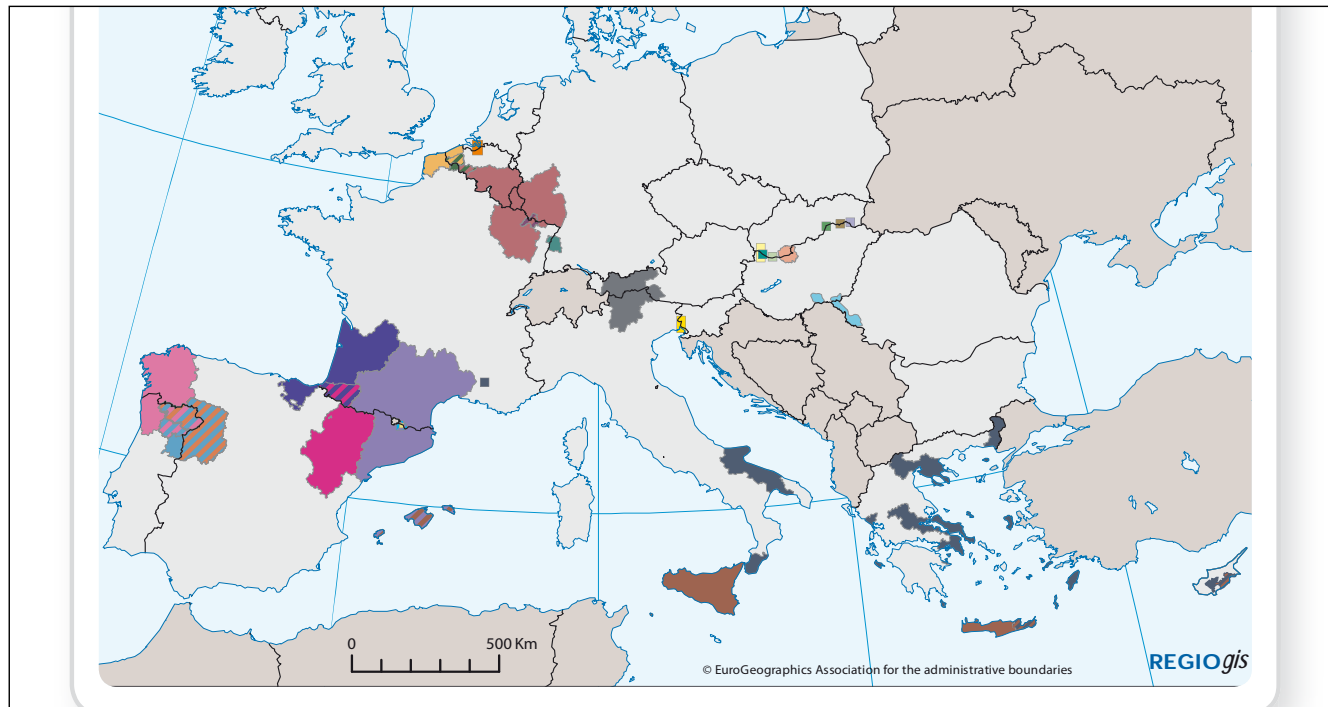
Zgodnie z rejestrem w połowie kwietnia 2013 roku na terenie całej UE założonych było łącznie 35 EUWT. Większość z nich powołano w ten specyficzny sposób w celu realizacji projektów finansowanych w dziedzinie współpracy terytorialnej, tylko wyjątkowo instrument ten wykorzystywany jest do zarządzania programem współpracy terytorialnej jako takim. Zakres działań, które są obecnie realizowane przez EUWT, jest bardzo szeroki - od wspólnego zarządzania zasobami naturalnymi po doskonalenie dostępu do transgranicznych systemów komunikacji lub podniesienie efektywności zarządzania usługami zdrowotnymi lub edukacyjnymi. EUWT są wykorzystywane głównie przez państwa śródziemnomorskie, następnie przez kraje Beneluxu oraz, co wydaje się zaskakujące, również przez Węgry i sąsiednie kraje.

Europejskie ramy EUWT są uregulowane w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1082/2006, które jest przedmiotem

nowelizacji. Zaproponowane zmiany, zawarte w rozporządzeniu zmieniającym, dotyczą ujednoczenia terminologii wprowadzonej Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, członkostwa, treści konwencji oraz statutu EUWT, jego przeznaczenia, procedury zatwierdzania przez organy krajowe, możliwych do zastosowania przepisów prawa w zakresie zatrudnienia i zlecania zamówień publicznych, podejścia do EUWT, którego członkowie mają odmienną odpowiedzialność za swoje działania, oraz bardziej przejrzystych procedur komunikacji.

Ostatnie spotkanie nieformalnego dialogu między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją odbyło się 27 maja 2013 roku w Brukseli. Na spotkaniu tym udało się uzgodnić ostateczną zrewidowaną wersję rozporządzenia, które ma przynieść uproszczenie całego procesu, więcej elastyczności w stosowaniu zasad oraz większe bezpieczeństwo prawne. Chociaż potrzebne jest porozumienie w sprawie motywów instrumentu prawnego i formalne zatwierdzenie zmian przez plenum Parlamentu Europejskiego i Rady, dziś już wiadomo, co się zmieni.

Dzięki rozporządzeniu zmieniającemu zaproponowane EUWT będą zatwierdzone w sposób milczący po upływie sześciu miesięcy w przypadku braku zastrzeżeń ze strony organów wewnątrz krajowych. Konieczne będzie jednak każdorazowo formalne zatwierdzenie przez państwo członkowskie, w którym EUWT ma mieć siedzibę. Procedury zatwierdzania powinny być jednak szybsze, efektywniejsze i bardziej przejrzyste. Powinna zostać także ograniczona związana z tym biurokracja. Głównym dokumentem będzie konwencja, a nie statut. Wyjaśni się również pozycja prawna pracowników EUWT. Ugrupowania same zdecydują, czy personel będzie podlegał prawu siedziby ugrupowania, faktycznego miejsca wykonywania pracy, czy wybranym wewnątrz krajowym przepisom prawa.

March 2012

European Groupings of Territorial Cooperation

■ Lille- Kortrijk-Toumai	■ West-Vlaanderen / Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	■ ZASNET	■ Arrabona
■ Ister-Granum	■ ArchiMed	■ INTERREG Programme Grande Région	■ Euroregion Tirol - Alto Adige - Trentino
■ Galicia - Norte de Portugal	■ Eurodistrict Strasbourg-Ortenau / Eurodistricts Strasbourg-Ortenau	■ Eurodistrict Saarmoselle / Eurodistrict Saarmoselle	■ Gorizia - Nova Gorica - Sempeter-Vrtojba
■ Amphictyony / AMFIKTYONIA / Anfizionia	■ Abauj az Abaujban	■ Pons Danubii	■ Espacio Portalet
■ UTTS	■ Hôpital Transfrontalier de la Cerdagne / Hospital Transfrontarier de la Cerdanya	■ Bánát - Triplex Confinium	■ Pirineus-Cerdanya
■ Karst Bodva	■ Euroregion Pyrénées-Méditerranée / Euroregion Pirineos-Mediterráneo / Euroregió Pirineus Mediterrània	■ Linieland van Waas en Hulst	■ Rába-Duna-Vág
■ Duero-Douro			■ Eurorégion Aquitaine-Euskadi

Zatwierdzone środki na inwestycje transportowe

Pod koniec maja w Brukseli nastąpił historyczny moment, który określi kształt transportu w Europie aż do 2050 roku. Instytucje europejskie oraz przedstawiciele państw członkowskich uzgodnili bowiem kształt transeuropejskich sieci transportowych. Ustallili ostateczną listę inwestycji priorytetowych, w przypadku których zakładane jest finansowanie z funduszy europejskich. Republika Czeska z trudnych negocjacji nie wyszła wcale źle. O wynik negocjacji zapytaliśmy wiceprzewodniczącego Parlamentu Europejskiego i przedstawiciela w Komisji ds. Transportu i Turystyki Ing. Oldřicha Vlasáka.

Co właściwie instytucje europejskie uzgodniły?

Parlament Europejski wraz z Radą i Komisją ustalili listę priorytetowych projektów transportowych, w przypadku których zakłada się finansowanie z budżetu unijnego w wysokości 20-40% kosztów. W pierwszej kolejności mają zostać dobudowane połączenia transgraniczne, które w nawiązaniu do 40-letniego okresu komunizmu i podziału Europy, wciąż nie odpowiadają potrzebom jednolitego rynku europejskiego. Większość takich inwestycji ma być ukończona już do 2020 roku. W celu realizacji dalszej kluczowej infrastruktury uzgodniono horyzont 2030-2050. Przedstawiciel Komisji Europejskiej, komisarz ds. transportu Kallasa, mówi o historycznym porozumieniu 28 państw europejskich. Podziela w ten sposób pogląd czeskiego rządu, który w niezakończonyj głównej infrastrukturze dostrzega barierę dla podniesienia konkurencyjności i dalszego rozwoju gospodarki czeskiej i europejskiej.

Jak negocjacje skończyły się dla Republiki Czeskiej?

Dla Republiki Czeskiej negocjacje, w których rywalizowały setki projektów, jak również poszczególne państwa członkowskie, nie zakończyły się wcale niepomyślnie. Prawdą jest, że przy uwzględnieniu ograniczonych środków finansowych musiano także w przypadku niektórych kluczowych projektów ustalić dłuższy harmonogram realizacji. Z drugiej strony jednak, dzięki aktywnemu zaangażowaniu europejskich i krajowych przedstawicieli Republiki Czeskiej, wynegocjowaliśmy wiele ważnych sukcesów. Pochodzę z Hradca i znam problemy i opóźnienia związane z autostradą D11. Koordynowałem postępek prac z polskimi europosłami oraz z czeskim ministrem transportu Zbyňkiem Stanjurą, abyśmy osiągnęli porozumienie w sprawie ukończenia tej osi transportowej w kierunku Polski. Za największe zwycięstwo przeprowadzonych rozmów i uzgodnień uważam więc fakt, że te 69 kilometrów od Hradca Králové do polskiej granicy zaliczono do tak zwanej głównej sieci europejskiej. Z tego powodu będzie można przy budowie wykorzystywać środki z funduszy unijnych, przy czym realizacja przewidywana jest do 2030 roku.

Większe problemy były natomiast z planowaną drogą R35/R55, czyli północnym połączeniem Pragi z Ołomuńcem, prowadzącym także przez Hradec Králové. Chociaż jest to ciąg drogowy, który ma znacznie odciążyć autostradę D1 i ministerstwo transportu postrzega go jako jeden z priorytetów

Zdjęcie ilustracyjne stanu autostrady D1

krajowych, Komisja Europejska w swojej początkowej propozycji nie uwzględniła go wśród projektów kluczowych. Z tego powodu zaproponowałem zaliczenie tej inwestycji w ramach Komisji ds. Transportu i Turystyki i bardzo się cieszę, że udało się ją przywrócić na listę priorytetów.

Sukces odnieśliśmy nie tylko w przypadku dróg, ale również kolei. Tu podejście Komisji było bardziej przychylne. W odróżnieniu od wymienionej wcześniej drogi ekspresowej, w przypadku której Komisja Europejska ustaliła czas realizacji poza ramy 2030 roku, nasze propozycje dotyczące modernizacji połączenia Praga-Monachium i dodania Brna do ważnych węzłów transportowych i związanej z tym modernizacji dworca w Brnie były przyjęte od razu w ramach głównej sieci transeuropejskiej. Z tego powodu możemy spodziewać się również krótszego czasowego horyzontu ukończenia.

W kontekście dalszej dyskusji pragnę przypomnieć, że elementem projektów priorytetowych pozostaje także proponowane przez Komisję połączenie lotniska w Pradze z koleją i to do 2030 roku; nie przeszła jednak propozycja modernizacji lotniska w Karlovych Varach.

Porozumienie, które w ramach trójstronnych uzgodnień osiągnął Parlament Europejski wraz z Radą i Komisją, musi być jeszcze formalnie zatwierdzone przez Radę i plenum Parlamentu Europejskiego, przy czym efektu nie można spodziewać się wcześniej niż jesienią tego roku.

Dlaczego dla Brukseli transport stanowi tak ważny temat?

Transport jest kluczowym segmentem gospodarki europejskiej. Jest kluczowy pod względem tworzenia PKB - z budżetem ponad 500 miliardów euro sektor transportu stanowi około 5,1% produktu krajowego brutto UE-27. Jest kluczowy z punktu widzenia zatrudnienia - w 2009 roku branża ta zatrudniała w Unii 10,6 miliona osób, czyli około 5% ogólnej liczby zatrudnionych. Ale istotna jest także z punktu widzenia obciążenia naszego portfela - prywatne gospodarstwa domowe w Unii rocznie na transport i związane z nim wydatki przeznaczają około 900 mld euro, co stanowi 13% ich ogólnej konsumpcji. To, jak ważnym segmentem gospodarki jest transport, prażanie, ale także mieszkańcy innych miast, w pełni sobie uświadomili w trakcie niedawnych tragicznych powodzi, gdy wiele dróg było zamkniętych, a połączenia transportowe zostały drastycznie ograniczone.

Modernizacja i budowa nowych inwestycji transportowych stanowi jeden z kluczowych priorytetów w całej Europie. W UE-27 mamy niespełna 70 tysięcy km dróg ekspresowych, 212 tysięcy km dróg kolejowych, ponad 41 tysięcy km żeglownych rzek oraz 402 duże lotniska, z których każde może odprawić ponad 15 tysięcy pasażerów rocznie. W szczególności w nowych państwach członkowskich dobudowa infrastruktury transportowej stanowi najwyższy priorytet. To, jak radykalnie inwestuje się w szlaki transportowe w dawnym bloku wschodnim, można udokumentować przykładem autostrad, których długość w krajach EU-12 w ostatnich 20 latach wzrosła niemal 2,5-krotnie.

Właśnie infrastruktura drogowa jest doskonałym przykładem tego, co można osiągnąć z pomocą funduszy unijnych. W tym okresie programowania, czyli w latach 2007-2013 na transport (a priorytetowo na projekty TEN-T) w UE-27 wydano około 82 miliardów euro, co stanowi 23,8% wszystkich przyznanych środków. Swoją drogą to wzrost o 65% w stosunku do poprzedniego okresu 2000-2006, gdy w Unii zbudowano lub wyremontowano 5100 km dróg i 8400 km linii kolejowych. Również w przyszłym okresie infrastruktura drogowa pozostanie priorytetem. Zrównoważony transport i usuwanie problemów w kluczowych infrastrukturach sieciowych będzie jednym z jedenastu celów tematycznych polityki spójności, infrastruktura transportowa będzie priorytetem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, podobnie jak będzie priorytetem Funduszu Spójności budowanie sieci TEN-T oraz dofinansowanie inwestycji w systemy transportu niskowęglowego i komunikacji miejskiej.

Ing. Oldřich Vlasák
Wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego

Ośrodek Zdrowia i Sportu w Meziměstí - ważny element współpracy czesko-polskiej

W Meziměstí, które jest otoczone romantyczną i piękną przyrodą Gór Suchych [czes. Javoří hory], powstał trzy lata temu nowy ośrodek sportowo-rekreacyjny Areál zdraví a sportu - **AQUA Land** [Ośrodek Zdrowia i Sportu - AQUA Land]. Ośrodek ten zbudowano w ramach projektu współpracy transgranicznej pn. Rozvoj turistické a rekreační infrastruktury v příhraniční oblasti Broumovska a Mieroszowska - 1. etapa [Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w regionie przygranicznym Ziemi Broumovskiej i Mieroszowskiej - 1. etap], nr rej. CZ.3.22/2.2.00/08.00056.

Na terenie kąpieliska znajdują się przede wszystkim duże baseny. Jeden z nich o długości 25 m ma cztery torry pływackie. Basen ten został dostosowany do potrzeb osób z dysfunkcjami zdrowotnymi. Drugi basen rekreacyjny oferuje wiele atrakcji - gejzery wodne, ławę z masażami powietrznymi, masaż perlefkowy, siatkę wspinaczkową i wodny grzybek. Oprócz tego do basenu można zjeżdżać dwiema ślizgawkami: jedną zamkniętą

o długości 60 m oraz drugą otwartą, szeroką. Dla najmniejszych dzieci przeznaczony jest trzeci basen ze skośną powierzchnią z przelewającą się wodą i drobnym masażem perełkowym.

Do utrzymania wysokiej jakości wody na terenie całego obiektu wykorzystano nowoczesne technologie, zapewniające szybką jej cyrkulację, filtrację i oczyszczanie. Budynek ośrodka wyposażony jest w nowoczesne zaplecze socjalne i szatnie. Tereny przeznaczone do odpoczynku znajdują się zarówno w miejscach nasłonecznionych, jak i w cieniu. Na terenie ośrodka wykorzystywana jest woda pochodząca z własnej studni. Do ogrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania budynku służy oszczędnościowa, zainstalowana w 2012 roku na dachu budynku, elektrownia fotowoltaiczna o mocy 25 kW.

Dla miłośników sportu na terenie całego obiektu przygotowano wiele propozycji. Korzystać można z nowo zbudowanego boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią, które prze-

znaczone jest do siatkówki, siatkonogi, tenisa itp. Golfiści z pewnością docenią pole do minigolfa z 26 torami. Zadowoleni będą też miłośnicy tenisa stołowego. Rodziny z dziećmi z pewnością skorzystają z placu zabaw z piaskownicą, karuzelą,

huśtawkami i ślizgawką. Do dyspozycji gości są dwa parkingi dla samochodów oraz dwa wyznaczone miejsca dla rowerów.

Sezon kąpielowy co roku rozpoczyna się w pierwszy weekend czerwca, a kończy w pierwszym tygodniu września.

W 2011 roku, gdy rozpoczęto oficjalne użytkowanie ośrodka, odpoczywało tu w sumie 14 700 osób, w tym 6 800 gości z Polski. Jednak liczba odwiedzających AQUA Land rośnie i w 2012 roku zanotowano już 18 700 osób, z tego 8 900 z Polski. Z danych tych wynika, że projekt jest ważnym elementem infrastruktury turystycznej i w pełni realizuje oczekiwany efekt transgraniczny ze znacznym oddziaływaniem na mieszkańców i turystów zwiedzających ten przygraniczny region.

Oddziaływanie to zwiększa dodatkowo fakt, że w pobliżu ośrodka znajduje się kilka szlaków i ścieżek rowerowych, które łączą wiele ciekawych i atrakcyjnych miejsc w regionie po polskiej i czeskiej stronie.

Ściana do wspinaczki w Mieroszowie

Zagospodarowanie turystyczne pogranicza broumovsko - mieroszowskiego - Budowa ściany do wspinaczki, nr: PL.3.22/3.3.02/12.03000, Mikroprojektów” Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita 2007 - 2013 w Euroregionie Glacensis.

Głównym celem projektu jest wspieranie rozwoju potencjału społeczno - gospodarczego obszaru pogranicza polsko - czeskiego poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej.

Projekt skierowany jest do turystów oraz społeczności lokalnej pogranicza polsko - czeskiego ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej i środowisk związanych ze sportem i rekreacją.

Inwestycja zrealizowana została w trybie zaprojektuj i wybuduj. W ramach projektu opracowano dokumentację oraz wybudowano ścianę do wspinaczki typu wewnętrznego o następujących parametrach: wysokość 7,5 m, szerokość 10 m, wysięg przewieszenia do 1,5 m, łączna powierzchnia ściany to około 88 m². Ściana zlokalizowana jest w hali sportowej przy ul. Hożej 4 w Mieroszowie.

Zalety wspinaczki jako formy rekreacji i sportu doceniono w wielu krajach świata a ostatnie lata charakteryzowały się wielkim wzrostem popularności tej dyscypliny. Ogromna zaletą wspinaczki jest jej wszechstronny wpływ na rozwój psychoruchowy człowieka. Wspinaczka na sztucznej ścianie to gwarancja bezpieczeństwa i dobrej zabawy w gronie znajomych. Coraz częściej wspinanie stanowi również formę rehabilitacji osób z różnorodnymi dysfunkcjami fizycznymi i psychicznymi. Ściana wybudowana w Mieroszowie jest obiektem zaplanowanym zarówno dla doświadczonych wspinaczy, jak i amatorów, w tym dzieci. Obiekt posiada kompletne wyposażenie oraz nowoczesne i funkcjonalne zaplecze socjalne.

Serdecznie zapraszamy do skorzystania z naszego obiektu.
(Informacja: 0048 503 184 085)

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKACZAMY GRANICE

Niniejszy projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Mikroprojekt nr PL.3.22/3.3.02/11.02893 pn. „Zdrowie i relaks na Pograniczu“

W ramach projektu „Zdrowie i relaks na Pograniczu” zrealizowana została inwestycja polegająca na wykonaniu dwóch tras ścieżek zdrowia na Górze Parkowej w Kudowie Zdroju wraz z elementami małej architektury (tj. koszami na śmieci, ławkami, stylową Bramą Wejściową). Dopełnieniem działań Gminy była inwestycja zrealizowana przez czeskiego Partnera - Miasto Hronov, polegająca na modernizacji źródła ujęcia wody mineralnej. Dzięki staraniom miast wzmocniona została turystyczna oferta uzdrowiskowa pogranicza, która posłuży zarówno mieszkańcom, jak i gościom z obu stron granicy.

Ścieżka zdrowia na Górze Parkowej

Wydarzeniem kulturalnym mającym na celu promocję projektu oraz całego Programu był Festiwal Wody Mineralnej, podczas którego zorganizowano szereg atrakcji (m. in. wystawę dotyczącą tradycji uzdrowiskowych pogranicza, pokaz kulinarny, wykład balneologa, konkursy, prezentacje muzyki uzdrowiskowej). Festiwal Wody

Mineralnej, promowany w ramach projektu, na stałe wszedł do kalendarza imprez i służy wspólnej promocji oferty uzdrowiskowej oraz kreowaniu rozpoznawalnej marki regionu.

Całkowita wartość projektu wyniosła 27 940,44 euro, w tym 23 749,36 euro ze środków EFRR i 2 794,5 euro ze środków budżetu państwa.

Plac zabaw i relaksu w parku im. A. Jiráksa w Hronovie w pobliżu zmodernizowanego źródła

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKACZAMY GRANICE

Niniejszy projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Agencja RDA przenosi swoje doświadczenia na Ukrainę

Agencja RDA stała się partnerem projektu pn. „Sieci lokalnego rozwoju Euroregionu Karpackiego – możliwości dla Ukrainy”, który został dofinansowany z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. Celem projektu jest stworzenie warunków na rzecz rozwoju Euroregionu Karpaty poprzez wzmocnienie roli lokalnych agencji rozwoju w jego ukraińskiej części przy wykorzystaniu doświadczeń z regionów przygranicznych krajów Czwórki Wyszehradzkiej. W projekt są zaangażowani partnerzy z Republiki Czeskiej, Słowacji i Polski. Łączny jego budżet opiewa na kwotę 53 000 EUR, a projekt będzie realizowany od maja 2013 do kwietnia 2014 r.

Pierwszym działaniem, jakie zrealizowano w ramach projektu, było spotkanie partnerów projektu oraz konferencja inauguracyjna, co miało miejsce w dniach 6-7.06.2013 r. w ukraińskim Lwowie.

Przedstawiciele agencji RDA w trakcie podróży na Ukrainę odwiedzili również polskiego partnera projektu – Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska, którego siedziba mieści się w Rzeszowie. Spotkali się z pracownikami euroregionu oraz zapoznali z ich szeroką działalnością projektową i transgraniczną. Potem wspólnie kontynuowano podróż do Lwowa, gdzie miało się odbyć spotkanie robocze partnerów.

Na wspólnym spotkaniu zaprezentowano projekt, omawiano kwestie dotyczące harmonogramu działań, zaangażowania partnerów w działania oraz kształt treści porozumienia partnerskiego, które zostanie zawarte z głównym koordynatorem projektu, którym jest Zrzeszenie Samorządów „Euroregion Karpaty - Ukraina”.

Partnerzy z Czech, Słowacji i Polski aktywnie uczestniczą w realizacji projektu. Zapewnili udział ekspertów na konferencji inauguracyjnej, a przede wszystkim będą w oparciu o wymogi głównego koordynatora projektu opracowywać analizę obecnego stanu regionalnych agencji rozwoju w poszczególnych państwach. Ustalono wnioski zaprezentują następnie na seminariach w regionach karpackich Ukrainy, a potem wezmą udział w konferencji końcowej, która będzie podsumowaniem osiągniętych rezultatów projektu.

Następnego dnia, 7.06.2013 r., odbyła się konferencja inauguracyjna wspólny projekt. Mowy wprowadzające wygłosili główni przedstawiciele poszczególnych partnerów projektu. Następnie z prezentacją wystąpiła dyrektor ds. wykonawczych ukraińskiej części Euroregionu Karpaty pani Lytvyn, która zapoznała obecnych przedstawicieli agencji rozwoju z Ukrainy z przedmiotem i celem tego projektu. Poszczególni partnerzy zaprezentowali też doświadczenia agencji rozwoju regionalne-

go w Czechach, na Słowacji i w Polsce, przytaczając przykłady dobrej praktyki. Po bloku tych prezentacji odbyła się konferencja prasowa z udziałem przedstawicieli lokalnej prasy i telewizji. W drugim i kończącym bloku przedstawiono prezentacje ukraińskich przedstawicieli agencji rozwoju i uczelni wyższych. Konferencję zakończyła dyskusja. Następnie uczestników zaproszono na późny obiad, w czasie którego partnerzy podsumowali spotkanie i konferencję.

Jaroslav Štefek, dyrektor RDA, powiedział: „Bardzo się cieszę, że do tego projektu wybrano właśnie naszą agencję RDA. Należy powiedzieć, że w Republice Czeskiej jest wiele innych agencji rozwoju, w szczególności na szczeblach krajowych, ale RDA jest jedną z niewielu agencji na szczeblu euroregionalnym. Traktujemy to jako ciekawą możliwość i okazję do zapoznania się i wymiany doświadczeń z naszymi partnerami z Polski i Słowacji. Jeżeli chodzi o partnera ukraińskiego, to tam jest odwrotnie. W tym projekcie ich oczy będą skierowane przede wszystkim na nas i to my będziemy przekazywać nasze doświadczenia. W kolejnych miesiącach będziemy uczestniczyć w serii seminariów, podczas których chcemy zaprezentować rozwój i aktualny stan sieci agencji rozwoju w Republice Czeskiej, a także w szczególności nasze własne doświadczenia związane z przygotowaniem i realizacją projektów. Ukraina nie jest członkiem Unii Europejskiej, czyli nie ma do dyspozycji szerokiej europejskich źródeł dofinansowania tak jak Republika Czeska. Jest tu jednak jeden wyjątek, porównywalny z naszym wcześniejszym programem Phare CBC, dofinansowującym przedsięwzięcia transgraniczne. A nasza agencja specjalizuje się właśnie w projektach transgranicznych i dzięki trzynastoletniej historii mamy naprawdę wiele do przekazania naszym partnerom.

www.rda-rk.cz

Współpraca istniejących euroregionów na czeskich pograniczu zintensyfikowała się od momentu rozpoczęcia realizacji wspólnego sieciowego projektu EUREGIO PL-CZ. Zrealizowano na przestrzeni 2012 pierwsze działania związane z wyborem logotypu projektu, otwarciem strony internetowej oraz przygotowaniem pierwszej z publikacji - wspólnej mapy pogranicza.

W dniach 20-22 czerwca 2012r. na terenie Euroregionu Beskidy odbyło się pierwsze działanie projektu EUREGIO PL-CZ. W ramach działania zorganizowano pobyt studyjny w Euroregionie Beskidy dla wszystkich partnerów projektu w celu pozyskania praktycznych doświadczeń z zakresu działalności Euroregionu - w tym realizowanych projektów. W ramach spotkania odbyła się Konferencja prezentująca przedsięwzięcia podejmowane w trzech częściach narodowych Euroregionu oraz przedstawione zostały konkretne efekty współpracy transgranicznej w ramach tematów: „Transgraniczny ruch turystyczny ER Beskidy” oraz „Współpraca trójstronna w ER Beskidy”. W ramach stady-tour wizytowano miejsca realizacji projektów transgranicznych promujących atrakcje turystyczne i tworzące warunki rozwoju ruchu turystycznego.

W dniach 3-5 października 2012r. na terenie Euroregionu Pradziad odbyło się drugie działanie projektu EUREGIO PL-CZ. Działanie obejmowało pobyt studyjny w Euroregionie Pradziad wraz z prezentacją roli euroregionu w rozwoju obszarów peryferyjnych, a także rolę euroregionu w rozwoju ruchu turystycznego. W ramach stady-tour zwiedzono polską miejscowość Głogówek, w której w ramach POWT RCz-RP 2007-2013 zrealizowano ciekawy projekt polegający na stworzeniu obserwatorium astronomicznego.

W dniu 3 października 2012r. podczas wizyty w ER Euroregionu Pradziad oficjalnie zatwierdzono skład Rady Programowej pracującej nad przygotowaniem Analizy systemowych problemów na polsko-czeskim pograniczu.

W dniu 29 listopada 2012 w Clarion Congress Hotel Ostrava odbyła się konferencja zatytułowana „Możliwości i ograniczenia czesko-polskiej współpracy transgranicznej”, która prezentowała parlamentarzystom, przedstawicielom ambasad, ministerstw i samorządów założenia projektu „EUREGIO PL-CZ” oraz aktualne problemy pogranicza. Za organizację tej konferencji odpowiadała czeska część Euroregionu Silesia. Delegacja Euroregionu Glacensis wzmocniona została udziałem i wystąpieniem Posłanki Moniki Wielichowskiej, która jednocześnie pełni funkcję Przewodniczącej Polsko - Czeskiej Grupy Parlamentarnej.

W dniach 22-24.05.2013 r. odbyło się jedno z trzydniowych wspólnych spotkań euroregionów. Tym razem gospodarzem był Euroregion Śląsk Cieszyński. W programie spotkania znalazły się trzy kluczowe tematy: wzorcowe opracowanie koncepcyjne na bazie projektów przygranicznych w Euroregionie Śląsk Cieszyński, mniejszości narodowe oraz „trójstyk” CZ/PL/SK.

Euroregion Glacensis będzie w ramach tego projektu realizował analizę problemów systemowych, stanowiących barierę dla rozwoju współpracy transgranicznej. Będzie to kompleksowy dokument wskazujący na systemowe bariery i problemy, które nie pozwalają na rozwój współpracy transgranicznej w różnych dziedzinach życia. Opracowany dokument stanie się podstawą do późniejszego inicjowania zmian w ustawach, rozporządzeniach i normach w celu poprawy uwarunkowań współpracy transgranicznej w różnych dziedzinach.

www.euroregions.org

Autobusem, na piechotę i na rowerze po

kulturę w miastach partnerskich

Nové Město nad Metují i Duszniki-Zdrój

Nové Město nad Metují i Duszniki-Zdrój są miastami partnerskimi już od ponad 15 lat. Poprzez wspólne projekty podejmują starania o ożywienie turystyki na polsko-czeskim pograniczu. Oba miasta mają z pewnością wiele do zaoferowania. Nové Město należy w Czechach do najbardziej malowniczych ośrodków historycznych, a Duszniki-Zdrój są popularną i spokojną miejscowością uzdrowiskową. U szczytu lata, w **sobotę 14 września 2013 r.**, w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa dla zwiedzających otworzą się drzwi ciekawych obiektów znajdujących się w obu miastach i niektórych innych miejscowościach. Wstęp do zabytków będzie bezpłatny, a zwiedzający będą mogli zajrzeć w miejsca, które nie są normalnie dostępne. W Novym Měście zostanie otwarty stadion zimowy, centrum „krčínská sokolovna”, wieża zamkowa Máselnice, galeria, muzeum i zamek Vyrhov, ponadto kościół w Slavoňovie, kaplica w Rokolu, kościół, muzeum i szopka mechaniczna w Olešnicy w Orlických horách. Po polskiej stronie - w Lewinie zostanie udostępniony kościół i wiadukt kolejowy, w Dusznikach Muzeum Papiernictwa, dwa obiekty w parku zdrojowym oraz trzy kościoły. W godzinach od 10 do 18 na trasie Nové Město nad Metují, Slavoňov, Olešnice v Orlických horách, Lewín Klodzki, Duszniki-Zdrój będzie uruchomiona bezpłatna wahałdowa komunikacja autobusowa. Wsiadając będzie można na każdym przystanku, zwiedzić wybrane atrakcje i kontynuować podróż do Polski i z powrotem. Dla czeskich i polskich zwiedzających na rynku w Novym Měście nad Metují będzie przygotowany bogaty program towarzyszący. Cała impreza rozpocznie się historyczną paradą od stadionu zimowego w Krčínie o godz. 9, dalej na rynek Husovo náměstí, gdzie na plenerowej scenie będzie prezentowany program kulturalny. Tradycyjnym już wydarzeniem będzie jarmark pałacowy. Tegoroczną nowością będzie kiermasz produktów regionalnych z pokazami tradycyjnych rzemiosł. Zwiedzający z Czech i z Polski będą mieli niecodzienną możliwość zobaczenia na własne oczy, jak takie tradycyjne wyroby powstają, a także degustacji lub spróbowania samodzielnej produkcji.

Zaproszenie na tę imprezę przyjęli producenci produktów regionalnych z Gór Orlickich. Będą swoje wyroby i sztukę prezentowali w pomieszczeniach hildenskiego atrium przed budynkiem muzeum. Spośród wyrobów oznakowanych marką „ORLICKÉ HORY oryginalni produkt” [GÓRY ORLICKIE oryginalny produkt] zaprezentowane zostaną przykładowo drewniane rzeźbione zabawki państwa Jirsov z Pohorí koło Dobruški, wyszywane stroje ludowe pani Tatouškovéj z Novego Města nad Metují.

Swoje umiejętności przedstawia także pracownicy zakładu pracy chronicznej Kopeček z Neratova. Będzie można zobaczyć obróbkę wełny na kołowrotku oraz wyplatanie koszyków, w ofercie będą wyroby ceramiczne, tkackie i wyplatane wyroby z wikliny. Łupania drewnianego gontu nauczy chętnych pracownik firmy ŽIVA zemědělská obchodní, a.s., Klášterec nad Orlicí. Nie zabraknie też czegoś „na ząb”, będą to między innymi pasztety, kielbasy, wędliny i świeże sery z Rampušy, które produkuje pan Sokol w swoim zakładzie w Liberku koło Rychnova nad Kněžnou, z rychnowskiego Podorlickiego Browaru będzie można skosztować przepalane z owoców pochodzących bezpośrednio od rolników, a miód pitny, miód i produkty z wosku pszczelego przywiezie pani Skalická z Žamberka. Miłośnikom dobrej kawy pan Frolík z Borohrádku zaoferuje domową prażoną kawę, a dla smakoszy piwa przygotowane zostanie stoisko Staroczeskiego Minibrowaru z Dobruški z nowo certyfikowanym piwem, nazywanym potocznie „dobruszką jedenastką”, które otrzymało nazwę Rampuśák. A ponieważ z Novego Města nad Metují niedaleko na Ziemię Broumovską i na Przedgórze Karkonoszy, z wielką radością będziemy gościć także wytwórców i producentów z tych regionów. Będą rurki „Petráčkovy hořické trubičky” z Hořic z Przedgórze Karkonoszy, na własne oczy będzie można się przekonać, jak pracochłonna jest ich produkcja. Będzie można skosztować świeżego chleba z Ziemi Broumovskiej, z piekarni Kvíčerovská pekárna, wypiekanego w klasycznym piecu parowym, lub BIO dżemów z gospodarstwa TILIA s. r. o. z Radešova i wielu innych produktów.

Kiermaszowi będą towarzyszyły także „warsztaty” rzemieślnicze. Przyjadą druciarze, rzemieślnicy pracujący z metalem, bijący monety, produkujący świeczki, nawijane perły oraz ręczne czerpiany papier. Z pewnością wiele radości sprawi to przede wszystkim dzieciom, które własnymi rękoma będą mogły wyprodukować tu świeczkę czy zrobić na pamiątkę drucianą osłonkę na kubek lub kamyk. Każdy będzie miał możliwość wybicia własnej pamiątkowej monety. Ręcznie czerpany papier będzie można wykonać pod nadzorem polskich przyjaciół z Muzeum Papiernictwa z Dusznik-Zdroju. Novoměstskie Centrum Informacji przygotowuje na opisaną imprezę materiały promocyjne w języku czeskim i polskim. Będzie można otrzymać w Centrum Informacji na rynku Husovo náměstí. Będą zawierają informację nt. atrakcji znajdujących się na terenie miasta, możliwości aktywnego wypoczynku, pieszych i rowerowych wycieczek, będą również obejmowały specjalną ofertę turystyki przygodowej.

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ / EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA 2013

642013 Krčín-Nové Město n.Met.-Olešnice v Orl.h.-Lewín Kl.-Duszniki Zdrój a zpět / s powrotem

Plati jen / Kursuje tylko 14.9.2013

Prépravu zajištuje / Wykonuje : ARRIVA VYCHODNÍ ČECHY a.s., Nové Město nad Metují, Náchodská 485, tel.491 474 466

km	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	
0	od																					
0	1																					
0	2																					
0	3																					
0	4																					
0	5																					
0	6																					
0	7																					
0	8																					
0	9																					
0	10																					
18	10																					
20	11																					
20	12																					
20	13																					
20	14																					
31	16																					
33	17																					
44	18																					
45	19																					
49	20																					
51	21																					
51	22																					
59	23																					
61	24																					
61	25																					
65	27																					
65	28																					
67	29																					
67	30																					
68	31																					

PRÉPRAVA CESTUJÍCÍCH Z DARMÁ / PRZEWÓZ PODOBNOŻNYCH JEST BEZPŁATNY !!!

INFORMACE : Informační centrum Nové Město nad Metují, tel. 491 472 119, 731 627 741, www.infocentrum-mmm.cz

Informační Turyistické Duszniki Zdrój, tel. 74 866 84 13, www.duszniki.pl

spoj jede po jiné trase / zamíast hodin oznacuje, že autobus jede imá trasa

spoj příslušnou zastávkou projíždí / zamíast hodin oznacuje, že autobus ne zatřímkuje sie

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRAČAMY GRANICE

Niniejszy projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Projekt „Żyjemy we wspólnej Europie“

Prace nad projektem pn. „Żyjemy we wspólnej Europie“ rozpoczęły się od spotkania zespołów, podczas którego ustalono główne założenia i zaplanowano działania w ramach współpracy transgranicznej szkół - Szkoły Podstawowej nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej i Szkoły Podstawowej w Lanškrounie. Działania projektu realizowano od lutego 2011 r. do czerwca 2012 r.

Kluczowymi działaniami projektu były:

1) Zimowisko w Králíkach

Odbywało się dwukrotnie. Za każdym razem uczestniczyło w nim po 20 dzieci ze strony polskiej i 20 ze strony czeskiej oraz po trzech opiekunów z Polski i trzech z Czech. Każdego dnia uczestnicy wyjeżdżali na pobliski stok, gdzie uczyli się jazdy na nartach. Popołudnia wypełnione były wspólnymi zabawami integracyjnymi, wycieczkami oraz nauką języka polskiego i czeskiego. Uczestnicy spotykali się z władzami miast, przedstawiając programy artystyczne i rozmawiając, poznawali miasta partnerskie Dzierżoniów i Lanškroun.

2) Festiwal Piosenki Klasowej

W imprezach uczestniczyły klasy ze szkół powiatu dzierżoniowskiego oraz czeskiej szkoły - łącznie 708 osób (uczniowie wraz z opiekunami). Pierwszy z festiwali odbywał się pod hasłem „Śpiewaj na zdrowie”, drugi - „Żyjemy we wspólnej Europie”. Uczniowie szkół zaprezentowali piosenki związane tematycznie z hasłami festiwali. Zwycięskie klasy oraz goście z Czech otrzymali nagrody, tj. sprzęt RTV (w postaci odtwarzaczy DVD) i statuetki. Po festiwalu uczniowie SP3 w Dzierżoniowie i SP w Lanškrounie odbyli spacer Traktem Smoka, zjedli posiłek, a następnie wspólnie spędzali czas na zabawach integracyjnych.

3) Spotkania w Międzygórzu

Podczas pobytu w Międzygórzu grupy dzieci z Polski i Czech miały możliwość wyjścia nad Wodospad Wilczki, zwiedzania Międzygórza i okolic miasta.

W trakcie spotkań prowadzono pogadanki językowe z udziałem tłumacza - poznawano polskie i czeskie słownictwo, uczono się zwrotów grzecznościowych, przedstawiania się, pytania o drogę i kierunek. W planie pobytu był spacer do Ogrodu Bajek, szkolenie udzielania

pierwszej pomocy, kurs Nordic Walking. Grupa zwiedziła Jaskinię Niedźwiedzia, weszła na Górę Igliczną. Odbył się pokaz rewiu mody, dyskoteka.

4) Spotkania polsko - czeskie uczniów na Skype oraz wymiana doświadczeń i zacieśnianie współpracy pomiędzy kadrami pedagogicznymi szkół za pośrednictwem Internetu

Uczniowie obu szkół systematycznie komunikowali się za pomocą aplikacji Skype. Wymieniali się wiedzą o świętach państwowych, Unii Europejskiej, tradycjach obu narodów. Wspominali wspólnie spędzone chwile podczas wyjazdów na narty i do Międzygórza. Nauczyciele wymieniali doświadczenia, a tym samym następowało zacieśnienie za pomocą internetu współpracy pomiędzy kadrami pedagogicznymi obydwu szkół.

5) Bajkowa Noc

W spotkaniach udział wzięło 125 uczniów i 13 nauczycieli. Nauczyciele przebrani w bajkowe postaci czytali baśnie, prowadzili zabawy integracyjne, konkursy, quizy, poszukiwanie skarbów, a punktem kulminacyjnym było przybycie niezwykłego gościa - Bajarza oraz poczęstowanie wszystkich uczestników ogromnym tortem. Uczniowie wykonywali prace związane z czeskim Lanškrounem. Młodsze dzieci wykonały rysunki z postaciami z czeskich bajek, czytano „Krecika” w języku czeskim. Uczestnicy obydwu spotkań poznawali polskie i czeskie bajki.

6) Warsztaty twórcze w Lanškrounie

Dzieci SP3 i SP Lanškrounie, podzielone na grupy, wspólnie wykonywały różnorodne prace plastyczne i techniczne. Ozdabiały kubki, wyplatały koszyki-osłonki i serduszka, wykonywały gliniane naczynia i jesienne ozdoby. Z klocków Fischertechnik dzieci konstruowały mechaniczne modele. Po przerwie na posiłek, był czas na wspólną zabawę i grę w piłkę. W warsztatach brało udział 30 os. z SP3

7) Konferencja dla nauczycieli w Międzygórzu przybliżająca system nauczania w Polsce i Czechach, kończąca projekt

Na zakończenie projektu w Międzygórzu odbyła się konferencja polskich i czeskich nauczycieli. Podczas jej trwania zebrani obejrzeli prezentację multimedialną o systemie oświaty w Polsce, który porównano z systemem czeskim. W drugiej części konferencji podsumowano wspólny partnerski projekt „Żyjemy we wspólnej Europie”. Uczestnicy konferencji mogli też obejrzeć wystawę fotografii ze wszystkich działań projektu.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Niniejszy projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

„Koncepcja turystyki rowerowej powiatu wałbrzyskiego w oparciu o przygraniczne tereny regionu“

Założenia projektu opiewającego na blisko 20 tysięcy Euro to stworzenie koncepcji rozwoju szlaków rowerowych, zinventaryzowanie obecnej infrastruktury, zbudowanie portalu internetowego oraz promocja regionu wałbrzyskiego pod względem turystycznym. Działanie to wzmocnić ma walory całego powiatu wałbrzyskiego oraz szlaków Ziemi Broumovskiej.

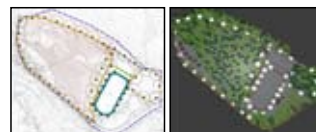
Rokrocznie w Polsce odbywa się około 100 maratonów rowerowych. Dyscyplina ta wydaje się zatem zyskiwać coraz więcej zwolenników w naszym kraju. Powiat wałbrzyski, a szczególnie obszar Gór Sowich stanowi doskonale zaplecze do uprawiania kolarstwa turystycznego.

Projekt „Koncepcja turystyki rowerowej powiatu wałbrzyskiego w oparciu o przygraniczne tereny regionu” zakłada szereg działań związanych z rozwojem i promocją tego

obszaru. W jego ramach powstał między innymi interaktywny portal skupiający mapy oraz informacje o trasach rowerowych. Zdiagnozowano również i zinventaryzowano szlaki kolarstwa górskiego z uwzględnieniem miejsc noclegowych, wiat krajobrazowych oraz gastronomii. Stworzono także dokumentację pierwszego w Polsce w całości oświetlonego szlaku rowerowego MTB w gminie Czarny Bór.

Można go wykorzystywać w miesiącach, kiedy jest ciemno zarówno wieczorem, jak i wcześniej rano. Zimą z kolei taka trasa służy do narciarstwa biegowego - podkreśla Jacek Godlewski z Towarzystwa Urbanistów Polskich. Działanie prowadzone jest przez Fundację Sowiogórska, wraz z partnerami: Starostwem Powiatowym w Wałbrzychu, Gminą Czarny Bór oraz Agencją Rozwoju Ziemi Broumovskiej.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Niniejszy projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Baza członkowska się rozszerza - przedstawiamy nowych członków

Gmina Hejtmánkovice

Miejscowość została założona w 1296 roku w czasach opata Marcina (1253-1278) jako wieś broumovskiej posiadłości klasztornej i nazwana Haitfolksdorf. Pierwsi osadnicy pojawili się tu już prawdopodobnie około 1260 roku.

Miejscowość leży na wysokości 415-521 m nad poziomem morza. Obejmuje teren 1302 ha. Obecnie liczy 650 mieszkańców ze średnią wieku 40 lat. Na terenie gminy nie ma kościoła, więc zawsze należała i należy do parafii broumovskiej. W gminie znajdują się zabytki sakralne - około 30 krzyży ustawionych przy drogach i rozsianych po polach, rzeźby i kolumna maryjna, na moście przy wjeździe do miejscowości są rzeźby św. Jana Nepomucena i św. Wacława.

Hejtmánkovice zdobyły światową sławę 14 lipca 1847 roku, gdy na pobliskie pole spadł meteoryt ważący 23 kg. Większa jego część znajduje się w Muzeum Narodowym w Pradze. W muzeum w Broumowie można zobaczyć wierną kopię wraz z opisem wydarzeń i mapką wskazującą miejsce jego upadku.

W miejscowości jest biblioteka, mieszcząca się w budynku miejscowego przedszkola. Czytelnicy mogą wybierać spośród 1000 książek z różnych gatunków literackich (naukowych, podróżniczych, literatury dziecięcej, literatury pięknej i in.). Od 2006 roku w bibliotece jest ogólnie dostępny internet.

Na terenie miejscowości działa kilka stowarzyszeń społecznych. Według pierwszego wpisu w kronice, którą znaleziono

siącach letnich na miejscowym boisku odbywa się muzyczny wielonurtowy open-air festival RockTrenclé Hejtmánkovice.

Hejtmánkovice zajęły w 2008 roku 5. miejsce w Konkursie na Najpiękniejsze Miasto i Gminę Republiki Czeskiej. W tym samym roku zostały nagrodzone w konkursie Wieś Roku w kategorii koncepcji rozwoju gminy.

Gmina jest członkiem Dobrowolnego Związku Miast i Gmin Ziemi Broumovskiej [Dobvolný svazek měst a obcí Broumovsko] oraz Związku Miast i Gmin Republiki Czeskiej [Svaz měst a obcí České republiky].

W 2004 roku poświęcono herb i sztandar gminy. Na terenie miejscowości jest gazociąg, sieć wodociągowa, a niedawno zakończono budowę kanalizacji, do tej pory to największa zakończona inwestycja budowlana na terenie gminy.

w dawnej remizie strażackiej przy sklepie gminnym, straż pożarna Hejtmánkovice powstała w 1877 roku. Dziś liczy 50 członków. W konkursach strażackich gminę reprezentują tradycyjnie mężczyźni i kobiety. W 2001 roku lokalna jednostka straży pożarnej została nagrodzona dyplomem uznania ministra spraw wewnętrznych za pomoc podczas powodzi w Jaroměřu. Dwa lata temu powstał związek kobiet Hejtmanky, który w ciągu roku organizuje uroczystości związane z tradycyjnymi świętami - np. aranżacje wielkanocne i bożonarodzeniowe, a także pogawędki podróżnicze, tajemnicze wycieczki po okolicy, rajdy rowerowe. Aktywnym związkiem jest klub sportowy TJ Sokol, który w tym roku na zakończenie udanej wiosennej części powiatowych eliminacji zorganizował dzień sportowy dla piłkarzy i ich partnerek. Rywalizowano łącznie w 4 dyscyplinach (skok w worku, przenoszenie wody, strzelanie rzutów karnych oraz końcowy mecz piłki nożnej) - mężczyźni przeciwko płci pięknej. Panie się nie dały i swoich męskich przeciwników pokonały w trzech dyscyplinach (3 : 1). Dla wspólnych przyjaciół, miłośników przyrody i jazdy na dwóch kółkach TJ Sokol organizuje półmaraton rowerów górskich MTB - OKOŁO BROUMOVA [MTB - Wokół Broumova] - w tym roku to już 3. edycja. Już po raz trzynasty w mie-

Baza członkowska się rozszerza - przedstawiamy nowych członków

Gmina Žernov

Gminę Žernov na mapie znajdziemy w bezpośrednim sąsiedztwie Babiččina údolí, w połowie drogi między Česká Skalice a Červenym Kostelcem. Leży na wysokości niespełna 400 m n.p.m. Nieodłączną część Žernova stanowią osady Ryzmburk i Pohodlí, do 1960 były to również Ratibořice. Obecnie Žernov liczy 250 mieszkańców.

Pierwsza wzmianka o Žernovie pochodzi z 1417 roku, a dotyczy ona uregulowania spraw majątkowych właściciela zamku Beneša z Ryzmburku, który „przekazał swojej żonie Annie 250 kop na Ryzmburku twierdzy i folwarku oraz miasteczku Žernov”. W tym okresie Žernov wymieniany jest już jako miasteczko, czyli musiał być o wiele starszy.

Ratibořice, a wraz z nimi także Žernov ożywiła w swojej powieści Babička [„Babcia”] pisarka Božena Němcová.

Ta opowieść, rozgrywająca się w środowisku wiejskim, dwukrotnie stała się tematem filmu. Po raz pierwszy miało to miejsce na początku okupacji niemieckiej, a po raz drugi w 1970 roku, kiedy to reżyser Antonín Moskalyk nakręcił tu kolorowy film telewizyjny, w którym jako statyści występowali również niektórzy mieszkańcy. W obu filmach jest wiele ujęć z najbliższych okolic.

Ciekawostką jest to, że w gospodarstwie nr 63 (dziś sklep i zajazd) mieszkał ojciec chrzestny i wujek braci Čapkův. Mówiąc o historii miejscowości, mamy na myśli wydarzenia,

których nawet najstarsi mieszkańcy nie mogą już pamiętać, ale też te, które są żywe w ich pamięci. Žernov interesujący jest też pod względem układu urbanistycznego, chociaż sprawa wrażeń, że to miejscowość ciągnąca się wzdłuż drogi gminnej. Głównymi naturalnymi centrami są tzw. „duží i mały przysiółek” [„velká i malá náves“]. Na terenie miejscowości znajduje się kilka zabytków kultury, są to małe obiekty sakralne, np. kaplica pw. Najświętszej Marii Panny Śnieżnej, altana ryzmburska, dziś już tylko resztki dawnego zamku, most w jarze szubienicznym. Gmina stara się na bieżąco zaspokajać potrzeby związane ze swoim mieniem. Zbudowano nową kładkę Na Pohodlí, zmodernizowano remizę strażacką, wyremontowano gminną „sokolovně” (centrum sportowo-społeczne), a obecnie przygotowywana jest budowa wieży widokowej. Prowadzona jest także naturalna rewitalizacja osady Ryzmburk, w której zasiedlane są dawne domostwa i powstaje prywatne centrum agroturystyczne.

Gmina kilkakrotnie uczestniczyła w konkursie Wieś Roku. W 2004 roku zdobyła drugie miejsce w ramach kraju královohradeckiego, a w 2005 roku w eliminacjach ogólnokrajowych Związek Bibliotekarzy i Pracowników Informacji nagroził žernovską bibliotekę. W 2009 roku Gmina Žernov osiągnęła największy sukces, absolutne zwycięstwo w kraju královohradeckim i trzecie miejsce w całej Republice Czeskiej

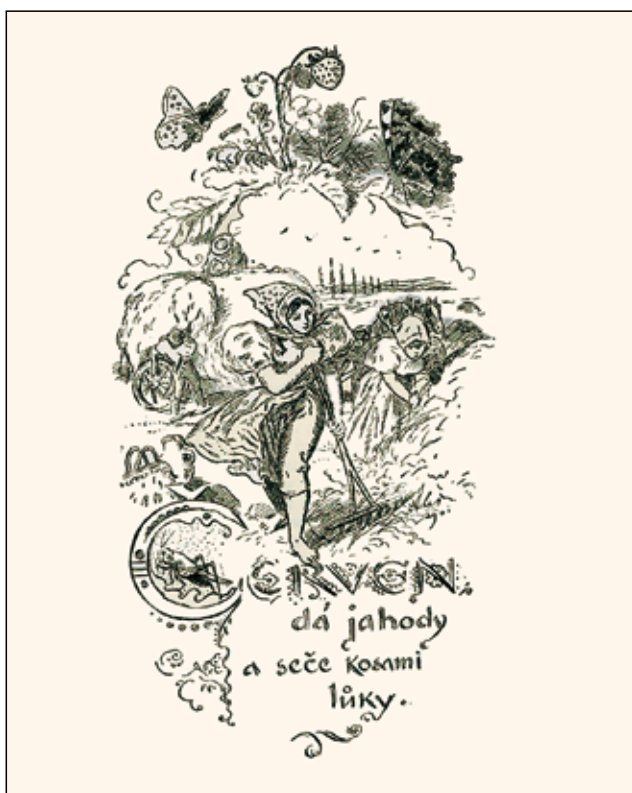

Zwyczaje i tradycje ludowe

W niniejszym wydaniu biuletynu kontynuujemy „cykl“, dotyczący zwyczajów i tradycji w naszym euroregionie.

Rysunkiem Mikoláša Aleša z 1901 roku wracamy do czerwca, ale już tylko symbolicznie, aby przypomnieć, że nasz dzisiejszy główny temat „Odpust“ przewija się niemal przez całe półrocze (od wiosny do jesieni). W czerwcu odbywa się wiele uroczystości odpustowych, a Mistrz Aleš zachęca nas do skosztowania truskawek, ale obecny zimny rok, a przede wszystkim powodzie spowodowały, że truskawki nieco się opóźniły, a w wielu miejscach zostały całkowicie zniszczone. Ale jak to bywa w Czechach w zwyczaju, na wszystkie frasunki wymyśla się anegdoty i porzekadła. Przekształcono już stare czeskie przysłowie: *Březen za kamna vlezem, duben ještě tam budem, květen topim jak kretěn, červen na kajaku jedem, červenec sušíme koberec. [W marcu za piec włożymy, w kwietniu jeszcze tam siedzimy, w maju grzejemy jak dziwaki, w czerwcu wsiadamy na kajaki, a w lipcu dywany suszymy].*

Odpusty

Wróćmy teraz do naszego głównego tematu. Odpusty są odrębnym działem w życiu większości miejscowości. Organizuje się je w związku ze świętami religijnymi obchodzonymi ku czci patrona miejscowego kościoła. Niektóre z nich są słynne w całej okolicy, inne stanowią lokalną atrakcję. Jak już wspomniano, trwają od wczesnej wiosny, np. słynny praski odpust św. Macieja, aż do jesieni - np. odpust św. Gawła (16.10), przypominany również w dziełach niektórych czeskich pisarzy. Słowo „odpust“, w języku czeskim „pout“, oznacza także pielgrzymkę, pochodzi od staroczeskiego słowa „pút“ i w przeszłości oznaczało podróż do Jerozolimy. W wielu przypadkach chrześcijanie udawali się na pielgrzymkę, by odpokutować za grzech, aby się oczyścić. Jako przykład z naszego regionu można podać podróż Mikoláša z Potštejna do Rzymu w pierwszej połowie XIV wieku jako pokutę za zabójstwo praskiego mieszczanina Peregrina Pušego.

Występ zespołu muzycznego podczas porcjunkuli w Opońcie

Na ziemiach czeskich znane są przede wszystkim tzw. odpusty rocznicowe. Co roku uroczystości odpustowe odbywają się w dzień święta patrona miejscowego kościoła. Sześć tygodni po odpuscie obchodzona jest też rocznica poświęcenia kościoła (co w Czechach nazywane jest świętem „posvícení“). W dawnej chrześcijańskiej Europie w miejscach, gdzie odbywały się odpusty religijne, skupiało się życie społeczne i towarzyskie, zjeżdżali się straganiarze, komedianci, było też wiele innych atrakcji. Ze stopniowym odchodzeniem od religii zwyczaj ten stracił dawne znaczenie religijne i odpust czy też festyn odpustowy stał się synonimem parku rozrywki.

Rozrywkowe atrakcje podczas porcjunkuli w Opońcie

W naszym regionie, odbywają się uroczystości, które zostały uwiecznione w czeskiej literaturze, np. u Bożeny Němcovej - pielgrzymki do Wambierzyc, do Barda lub udział jednej z głównymi bohaterkami powieści „Babcia“, Barunki, w pielgrzymce do Małych Svatoňovic. Warto też wspomnieć, chociażby ze względu

Rynek w Małych Svatoňovicach

Porcjunkula w miejscowości Hostinné

du na ciekawą nazwę, odpust odbywający się w Opočnie oraz w Hostinnym, tzw. porcjunkule.

Porcjunkula (czes. porcinkule, też porciunkule) to tradycyjny odpust odbywający się w pierwszy weekend sierpnia w niektórych czeskich miastach, których historia związana jest z zakonem franciszkanów. W religijnym znaczeniu porcjunkula to doroczne święto kościelne odbywające się 2 sierpnia w kościołach franciszkańskich (i kapucyńskich) związane z dostąpieniem łaski odpustu zupełnego, któremu towarzyszy ludowy festyn odpustowy. Nazwa porcjunkula związana jest też z świętem Matki Bożej Anielskiej, obchodzonym 2 sierpnia.

Nazwa ta jest przekształceniem włoskiej miejscowej nazwy Porziuncula, Porziuncola lub po łacinie Portiuncula (mała częsteczek, mały udział, skrawek gruntu), oznaczającej kapliczkę w Asyżu, która znajduje się obecnie wewnątrz bazyliki pw. Matki Bożej Anielskiej (Santa Maria degli Angeli). Kapliczka związana jest z początkami zakonu franciszkanów i z samym św. Franciszkiem, założycielem zakonu, który żył i zmarł w Asyżu w 1226 roku. Do Opočna tradycję odpustów sprowadził zakon kapucynów, którzy przybyli tu w 1677 roku.

Pokaz ogni sztucznych podczas porcjunkuli w miejscowości Hostinné

Dla Opočna i jego okolic tradycyjna porcjunkula jest ważnym wydarzeniem. Odbywa się wówczas festyn związany z tradycyjnym staroczeskim jarmarkiem, jest wiele atrakcji odpustowych, stoisk i świetnej gastronomii. Jak już wspomniano, w naszym regionie porcjunkula obchodzona jest również w miejscowości Hostinné.

Wspomnijmy jeszcze o jednym odpuscie. Na polskim i czeskim pograniczu jest wiele kościołów związanych z imieniem św. Anny, gdzie odbywają się duże odpusty. Natomiast tylko jeden z nich może poszczycić się specjalnym konkursem. W wielu miejscach organizowane są bowiem mecze piłki nożnej między kawalerami a żonatymi, ale tylko w Zielescu pod Szerlichem odbywają się naprawdę szczególne i już tradycyjne turnieje piłki nożnej „Z Górki pod Górkę”. Na stoku stawia się dwie bramki do małej piłki nożnej i zespoły grają tak, że jedna drużyna atakuje z góry w dół, a druga w górę stoku. Dla widzów to świetna zabawa, ale proszę tylko spróbować biegać po stoku w górę i w dół. Mimo to co roku do turnieju zgłaszają się nie tylko miejscowi, ale także drużyny z Czech i różnych rejonów Polski.

Zwyczaje i tradycje ludowe

Grillowanie

Wspólne grillowanie stało się świetnym pomysłem na spędzenie wolnego czasu wśród znajomych, rodziny, przyjaciół. Jest to nie tylko wspólne przygotowywanie potraw, które jednoczy rodzinę, lecz także fajna zabawa na świeżym powietrzu. Tradycja grillowania dotarła do Polski ze Stanów Zjednoczonych, a wypoczynek w ogrodzie lub na działce przy towarzyszącej uczcie z mięsem i kiełbaskami w rolach głównych jest odpowiednikiem amerykańskiego barbecue. Polacy udoskonalają swoje metody grillowania od lat i jest dla nich jednym z ulubionych sposobów spędzania długich, ciepłych weekendów. Grillując możemy poznawać nowe smaki, wymieniać się doświadczeniami i różnymi pomysłami, dania przygotowane na grillu różnią się od tych przygotowywanych codziennie. Przygotowując się do sezonu grillowego, który trwa od wiosny do wczesnej jesieni, należy pamiętać o dokładnym oczyszczeniu ruszta grilla ze spalonego tłuszczu. Najlepszy do grillowania jest węgiel drzewny lub drewno z drzew liściastych. Drzewa iglaste zawierają dużo żywicy, która podczas spalania może doprowadzić nawet do zatrucia. Jeżeli używamy gotowej rozpałki do grilla potrawy należy położyć na ruszcie po całkowitym wypaleniu, gdyż podpałki zawierają szkodliwe substancje lotne ropopochodne. Tradycyjnie na grillu pieczemy kiełbasę i kaszanke. Równie dobrze

smakują potrawy z mięsa wieprzowego i drobiowego. Najsmaczniejsze będą zamarynowane dzień wcześniej. Marynatę robimy wedle uznania z oliwy bądź oleju rzepakowego z dodatkiem cebuli, czosnku. Możemy dodać majeranek, zioła prowansalskie, słodką lub ostrą paprykę, musztardę, przecier pomidorowy. Coraz częściej możemy się spotkać z grillowanymi warzywami oraz rybami.

Tradycyjne dania w Czechach

Odpustowe „mrkvánky“ lub „mrkvance“, czyli marchewkowe przysmaki

Ciasto:

600 g mąki (typu 400), 400 g mąki (typu 530), 200 g masła, 200 g cukru, 70 g drożdży, łyżeczka sadła, 3 jajka, mleko wg potrzeby i sól

Nadzienie:

250 g cukru, 100 g masła, 1,5 kg startej marchewki, 2 opakowania cukru waniliowego

Z mąki, masła, 200 g cukru, drożdży, sadła i żółtek z trzech jajek wyrobić klasyczne ciasto drożdżowe, pozostawić w ciepłym miejscu do urośnięcia. Do drobno startej marchewki dodać ok. 250 g cukru, cukier waniliowy i dusić na 100 g masła przez 5 do 10 minut.

Poddużoną marchewkę pozostawić do ostygnięcia, jeżeli z marchewki wysączy się sok, lekko ją pogniatąć i sok wylać, aby nadzienie nie było zbyt rzadkie.

Z wyrośniętego ciasta wykroić krążki i wypełnić je marchewkowym nadzieniem. Na wysmarowaną tłuszczem blachę kłaść je w stosunkowo dużych odległościach, aby się nie sklepiły podczas pieczenia. Potem lekko je zgnieść, brzegi posmarować tłuszczem, wierzch posmarować białkami jajek. Upieczone i ostudzone ciasto marchewkowe posmarować po wierzchu podgrzany masłem, aby nie spływało, posypać dużą ilością cukru pudru z dodatkiem cukru waniliowego.

Tradycyjne dania w Polsce

Pstrągi z bazyliowym pesto:

(2 porcje)

2 pstrągi,

2 łyżki bazyliowego pesto,

4 plastry cytryny,

świeże zioła (np. tymianek i oregano),

pieprz i sól

Pstrągi dokładnie umyć z zewnątrz i w środku. Oprószyć solą i pieprzem (w środku także). Ułożyć na sporym kawałku folii aluminiowej. Skórę ryb ponacinać od góry. Do środka pstrągów włożyć po łyżce pesto i po dwie połówki plastra cytryny. Z wierzchu obłożyć ryby pozostałą cytryną i ziołami. Zawinąć w folię, tworząc „papiłot“, tak aby od góry było trochę wolnej przestrzeni i cytryna nie miała bezpośredniego kontaktu z folią aluminiową.

Pstrągi piec na grillu ok. 20-25 minut. Na 10 minut przed końcem grillowania można odpakować foliowe zawiniątko, aby wilgoć trochę odparowała. Nie przewracać pstrągów na drugą stronę. Zawinięte w folię pstrągi można także upiec w piekarniku (200 stopni, ok. 20 minut). Jako dodatek można podać pieczone ziemniaczki i grillowane warzywa.

SMACZNEGO.

